

Dosarul nr.2r-185/2023
2-22128278-01-2r-27042023

prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari (jud. I. Malanciuc)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

12 iulie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Țurcan împotriva lui Maxim Țurcan, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Dubăsari cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva încheierii din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta,

c o n s t a t ă :

La 01 septembrie 2022, Ana Țurcan, reprezentată de avocatul Vasile Tripac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maxim Țurcan, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Dubăsari cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2022 a Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari, a fost admisă acțiunea depusă de Ana Țurcan. A fost desfăcută căsătoria încheiată între Ana Țurcan și Maxim Țurcan la 26 septembrie 2008 la OSC Dubăsari, cu nr. de înregistrare 76. A fost determinat locul de trai ai copiilor minori ai părților, xxxxx și xxxxx, cu reclamanta Ana Țurcan. A fost încasată de la Maxim Țurcan, începând cu 01 septembrie 2022, în beneficiul Anei Țurcan, pensia de întreținere a copiilor minori xxxxx și xxxxx în mărime a câte 2000 de lei lunar, pînă la atingerea majoratului. A fost încasată de la Maxim Țurcan în beneficiul Anei Țurcan suma de 150 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 1440 de lei.

La 12 ianuarie 2023, Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătoria Criuleni,

sediul Dubăsari, solicitând admiterea apelului, modificarea hotărârii primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori cu micșorarea sumei și încasarea a câte 1200 de lei lunar pentru fiecare copil.

La 03 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta a depus motivarea apelului.

Prin încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta, din motivul că apelul a fost depus în afara termenului legal.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 31 martie 2023, Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, modificarea hotărârii primei instanțe, cu încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime a câte 1200 de lei pentru fiecare.

În motivarea recursului, a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a apreciat toate probele administrate și greșit a conchis că cererea de apel a fost depusă în afara termenului legal.

A menționat că pe tot parcursul examinării cauzei în prima instanță Maxim Țurcan s-a aflat peste hotarele țării și nu cunoștea despre examinarea cauzei date. A aflat despre hotărârea primei instanțe la sfârșitul anului 2022, când s-a întors în țară.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentului Maxim Țurcan la 15 martie 2023 (f.d. 65), însă din actele cauzei nu rezultă faptul recepționării acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat de Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta la 31 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Țurcan împotriva lui Maxim Țurcan, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Dubăsari cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, a fost pronunțat la 21 noiembrie 2022 (f.d.33).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată reține că, cererea de apel împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, a fost depusă de către Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta, la data de 12 ianuarie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 09 martie 2023 corect a restituit cererea de apel declarată de Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d. 62-64).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 21 noiembrie 2022, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 22 noiembrie 2022, ultima zi a termenului fiind data de 21 decembrie 2022 (zi de miercuri).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta a declarat apelul peste termen. Or, recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, alegațiile aduse de către recurent nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelantul/recurent a fost citat pentru ședința de judecată și cunoștea despre examinarea cauzei în prima instanță (f.d. 18, 19-20).

De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, iar după data întocmirii hotărârii integrale, în virtutea art. 365 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de apel poate fi suplimentată.

Alegația recurentului precum că nu a cunoscut despre examinarea cauzei și nu a cunoscut despre hotărârea emisă și că a recepționat dispozitivul hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, la data de 09 ianuarie 2023, când s-a întors în țară, nu justifică omisiunea de a se conforma prevederilor legale.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data recepționării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2022, apelantul/recurent nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată subliniază că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Maxim Țurcan ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Maxim Țurcan nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la solicitarea de repunere în termenul de atac a hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, menționată în recursul declarat de către Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta, Completul de judecată subliniază că aceasta nu ține de competența instanței de recurs. Or, repunerea în termen de apel se soluționează de către instanța de apel, în conformitate cu art.362 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta împotriva încheierii din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Maxim Țurcan, reprezentat de avocatul Grigorii Placinta.

Se menține încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Țurcan împotriva lui Maxim Țurcan, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Dubăsari cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos